

Уманський національний університет садівництва
Факультет плодоовочівництва, екології та захисту рослин
Кафедра екології та безпеки життєдіяльності

Назва курсу	Вступ до фаху і основи наукової діяльності
Викладачі	Василенко Ольга Володимирівна, кандидат с.-г. наук, доцент
Профайл викладачів	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobitniki/vasilenko-olga-volodimirivna.html
Контактний тел.	(04744) 3-44-01
E-mail:	vsolga05@gmail.com
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/
Консультації	Вівторок з 15 до 16 години в 39 аудиторії

1. Анотація до курсу

«Вступ до фаху і основи наукової діяльності» як наукова і навчальна дисципліна має на меті надати майбутнім фахівцям уяву про галузь діяльності фахівця-еколога, сформувати первинні знання з екології, окреслити головні екологічні проблеми як в Україні, так і в світі.

2. Мета та цілі курсу

Мета курсу (інтегральна компетентність) – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Цілі курсу (загальні компетентності):

- знання та розуміння предметної області та професійної діяльності;
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);
- здатність працювати в команді.

3. Формат курсу

В рамках вивчення дисципліни «Вступ до фаху і основи наукової діяльності» передбачено проведення: лекцій (за структурою заплановані лекції можливо поділити на вступні, тематичні, заключні, оглядові, установчі), практичні заняття (на практичних заняттях планується засвоєння теоретичного матеріалу), самостійна робота студентів буде проводитися з використанням різноманітних дидактичних методів навчання.

4. Результати навчання

- уміти застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень;

- усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів;
- уміти обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних;
- зберігати та примножувати досягнення і цінності суспільства на основі розуміння місця предметної області у загальній системі знань, використовувати різні види та форми рухової активності для ведення здорового способу життя.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	лекції	практичні	самостійна робота
К-сть годин	16	14	90

6. Ознаки курсу

Рік викладання	семестр	Спеціальність	Курс, (рік навчання)	Нормативний/ вибірковий
2020	I	101 «Екологія»	1	н

7. Технічне й програмне забезпечення /обладнання

Специфічні вимоги, які студент повинен врахувати відсутні.

8. Політика курсу

Викладач та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень, як [Кодекс академічної доброчесності Уманського НУС](#), [Положення про організацію освітнього процесу в Уманському НУС](#) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

9. Схема курсу

Тиж. / дата / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття) / Формат	Матеріали	Література / ресурси в інтернеті	Завдання, год
Тиж. 1. 2 акад. год	Формування початкових знань та умінь з екології 1. Особливості засвоєння навчальної дисципліни «Вступ до фаху з основами наукової діяльності». 2. Особливості навчального процесу у здобутті та контролі необхідних знань та умінь. 3. Базовий понятійно-термінологічний апарат екології та неоекології.	Лекція	Презентація	1, 2, 5 / 1, 2, 8, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 2. 2 акад. год	Комплекс наук екологічного спрямування 1. Становлення екології як науки. 2. Комплекс наук екологічного спрямування.	Лекція	Презентація	1, 2, 3, 4, 6 / 1, 2, 9	Послухати лекцію, 2 год

	3. Місце екології в системі наук. 4. Основні терміни та визначення екології				
Тиж. 3. 2 акад. год	Порядок екологічної підготовки за фаховим спрямуванням Поняття про освітню програму. Навчальний план спеціальності 101 «Екологія»	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 5 / 6	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитування; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 4. 2 акад. год	Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень 1. Екологічні тенденції ХХІ століття. 2. Сучасні екологічні дослідження. 3. Новітні прикладні напрями екологічних досліджень. 4. Від біосфери до ноосфери.	Лекція	Презентація	1, 2, 3, 4, 6 / 1, 2, 9	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 5. 2 акад. год	Теоретичні аспекти науки «екологія» Базовий понятійно-термінологічний апарат екології	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 3, 4, 6 / 1, 2, 8, 9	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитування; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 6. 2 акад. год	Моніторинг довкілля 1. Сутність, об'єкт, предмет, методи моніторингу довкілля. 2. Методи моніторингу. 3. Головні завдання моніторингу довкілля. 4. Організація спостережень та система моніторингу в Україні. 5. Агроекологічний моніторинг.	Лекція	Презентація	1, 2, 9 / 1, 2, 8	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 7. 2 акад. год	Сучасні напрями розвитку екологічних досліджень Структура вищого навчального закладу. Основні	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 3, 4, 6, 9 / 1, 2, 9	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді

	положення про навчальну, наукову і виховну роботу у навчальному закладі				бліцопитування; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 8. 2 акад. год	Наука та наукова діяльність 1. Характерні риси науки. 2. Головні етапи розвитку і становлення науки. 3. Наука і природознавство. 4. Протиріччя сучасної науки. 5. Структура організації науки	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 9. 2 акад. год	Моніторинг довкілля Державні органи моніторингу довкілля. Основні методики моніторингу довкілля	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	1, 2, 9 / 1, 2, 8	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитування; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 10. 2 акад. год	Наукові дослідження 1. Організація науково-дослідної роботи студентів. 2. Вибір напряму наукових досліджень. 3. Вибір теми наукового дослідження. 4. Послідовність виконання наукових досліджень.	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 11. 2 акад. год	Науково-дослідна робота студентів Вибір напряму і теми наукового дослідження	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	9, 10, 11, 12	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитування; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 12. 2 акад. год	Методика наукових досліджень. 1. Методи наукового пізнання. 2. Рівні методів наукових	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12	Послухати лекцію, 2 год

	досліджень. 3. Співвідношення емпіричного і теоретичного рівнів дослідження				
Тиж. 13. 2 акад. год	Науково-дослідна робота студентів Послідовність виконання наукових досліджень	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	9, 10, 11, 12	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитува- ння; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття
Тиж. 14. 2 акад. год	Методика екологічних досліджень 1. Методи досліджень в екології. 2. Метод моделювання в екологічних дослідженнях. 3. Системна парадигма — методологічні основи науки. 4. Гранично-допустимі норми впливу — основа методики дослідження забруднення довкілля.	Лекція	Презентація	9, 10, 11, 12, 13	Послухати лекцію, 2 год
Тиж. 15. 2 акад. год	Науково-дослідна робота студентів Методика польових дослідів	Практичне заняття	Опорний конспект лекцій, методичні вказівки	9, 10, 11, 12	Опитування по питаннях практичного заняття у вигляді бліцопитува- ння; вирішення тестових завдань по темі; групове обговорення питань заняття

10. Система оцінювання та вимоги

Поточний контроль. Максимальна сума балів поточного контролю – 100.

Об'єктами поточного контролю знань студентів є:

1. Систематичність та активність роботи на практичних заняттях;
2. Виконання індивідуальних завдань;
3. Виконання модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи на практичних заняттях оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних заняттях; активність при обговоренні питань, що

винесені на практичні заняття, правильність написання письмового модульного контролю на практичному занятті; результати бліц-опитування.

Розподіл балів, які отримують студенти:

(денна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль 1				Модуль 2		100
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4		ЗМ 5	
Т 1	Т 1	Т 1	Т 1	Т 2	Т1	Т2
10	10	20	10	10	10	30

(заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Модуль 1				Модуль 2		100
ЗМ 1	ЗМ 2	ЗМ 3	ЗМ 4		ЗМ 5	
Т 1	Т 1	Т 1	Т 1	Т 2	Т1	Т2
5	30	5	25	25	5	5

Відповідь на питання оцінюється в 10-20 балів, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не зроблено розкриття хоча б одного з пунктів, вказаних вище (якщо він явно потрібний для вичерпного розкриття питання); або, якщо:

2) при розкритті змісту питання в цілому правильно за зазначеними вимогами зроблені значні помилки під час: а) використання цифрового матеріалу; б) посилання на конкретні історичні періоди та дати; в) визначення авторства і змісту в цілому правильно зазначених теоретичних концепцій, що спотворює логіку висновків під час відповіді на конкретне питання.

Відповідь на питання оцінюється в 0-10 балів, якщо:

1) відносно відповіді на найвищий бал не розкрито трьох чи більше пунктів, зазначених у вимогах до нього (якщо вони явно потрібні для вичерпного розкриття питання);

2) одночасно присутні два чи більше типи недоліків, які окремо характеризують критерій оцінки питання в 5 балів;

3) висновки, зроблені під час відповіді, не відповідають правильним чи загальновизнаним при відсутності доказів супроти нього аргументами, зазначеними у відповіді;

4) характер відповіді дає підставу стверджувати, що особа, яка захищає контрольну роботу, неправильно зрозуміла зміст питання чи не знає правильної відповіді і тому не відповіла на нього по суті, допустивши грубі помилки у змісті відповіді.

За використання недозволених джерел і підказок студент отримує 0 балів.

На модульний контроль виноситься 50 тестових питань.

За 1 вірно вирішене тестове питання студент отримує 0,2 бали.

Проводячи роботу з підготовки до виконання модульних завдань, студент самостійно здійснює систематизацію вивченого матеріалу, а також інших тем і питань для самостійного опрацювання, які включено до модуля.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала оцінювання на національній та ECTS			
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Рекомендована література

Базова

1. Добровольський В. В. Екологічні знання: Навчальний посібник. К.: ВД «Професіонал», 2005. 304 с.
2. Худоба В., Чикайло Ю. Екологія: навч.-метод. посіб. Львів: ЛДУФК, 2016. 92 с.
3. Білявський Г. О., Фурдуй Р. С., Костіков І. Ю. Основи екології; Підручник. К.: Либідь, 2006. 408 с.
4. Джигирей В. С. Екологія та охорона навколишнього природного середовища: Навч. посіб. – 5-те вид., випр. і доп. К.: Т-во «Знання», КОО, 2007. 422 с.
5. Навчальні програми нормативних дисциплін освітньо-професійної програми підготовки бакалавра за напрямом «Екологія»: Навчальне видання/ За ред. проф. В. Ю. Некоса та проф. Т. А. Сафронова. Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2005. 268 с.
6. Балтук В. А. Основи екології: Підручник. К.: Знання, 2017. 519 с.
7. Пилипчук М. І. Основи наукових досліджень. К.: Знання, 2007. 270 с.
8. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: Підручник. К.: Знання, 2007. 317 с.

Допоміжна

9. Мороз П. І., Косенко І. С.. Екологічні основи природовикористання. Навч. посіб. Умань: УДАА, 2001. 456 с.
10. Артемчук Г.І. Методика організації науково-дослідної роботи: Навч. посіб. для студ. та викл. ВНЗ, Київ. держ. лінгв. ун-т. К.: Форум, 2000. 270 с.
11. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: учеб. пособие. К.: МАУП, 2004. 216 с.

12. Грищенко І.М. Основи наукових досліджень: Навч. посіб. Київ: Нац. торг.-екон. ун-т. К.: КНТЕУ, 2001. 185 с.

13. Сонько С. П. Просторовий розвиток соціо-природних систем: шлях до нової парадигми. Наукова монографія. Київ: Ніка Центр, 2003. 287 с.

12. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Міністерства екології і природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.menr.gov.ua>

2. Офіційний сайт Державного управління охорони навколишнього середовища у Черкаській області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ck-oda.gov.ua/departament-ekolohiji-ta-pryrodnyh-resursiv/>

3. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації (UNWTO) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org>

4. Офіційний сайт Державного агентства з курортів і туризму України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.tourism.gov.ua>

5. Екологічні новини України та світу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.news.ukrntec.com>

6. Сайт інформаційного центру української екологічної асоціації «Зелений світ» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.proeco.visti.net/naturalist/greenworld>

7. Електронна екологічна бібліотека Відкритої довідково-інформаційної служби «Ecoline» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ecoline.ru/books>

8. Науково-технічний журнал «Проблеми екології» (Донецький державний технічний університет) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://fgtu.donntu.edu.ua/fm/eco.htm>

9. Сайт Гуманітарного екологічного журналу (Київський еколого-культурний центр, МСОП) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ln.com.ua>